Kripto Markasında TL Simgesi

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Bölge Adliye Mahkemesi İstanbul BAM 16. Hukuk Dairesi	12.03.2026	Ret

ESAS NO	KARAR NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2024/1580	2026/430	SMK 5/1-g, SMK 5/1-ğ, SMK 25/2, HMK 353/1-b-1

ÖZET

Merkez Bankası, TL'ye endeksli kripto varlık çıkaran şirketin 'lira' içeren iki markasının hükümsüzlüğünü istedi. Para birimleri Paris 6ter kapsamında görülmedi; kelime markası korundu, TL simgesine ayırt edilemeyecek kadar benzeyen şekilli marka SMK 5/1-ğ ile hükümsüz sayıldı.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/kripto-varlik-markasinda-tl-simgesi-hukumsuzluk-bam-2026-430/ →

Karar metni

Adalet Bakanlığı Bedesten sisteminde yayımlandığı hâliyle, değiştirilmeden aktarılmıştır. Taraf adları kaynakta anonimdir.

T.C.

İSTANBUL

BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİ

16. HUKUK DAİRESİ

TÜRKMİLLETİADINA

İSTİNAFKARARI

DOSYA NO: 2024/1580 Esas

KARAR NO : 2026/430

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ: İSTANBUL 4. FİKRİ VE SINAİ HAKLAR HUKUK MAHKEMESİ

TARİHİ: 29/02/2024

NUMARASI : 2022/116 Esas, 2024/39 Karar

DAVANIN KONUSU: Marka (Marka Hükümsüzlüğünden Kaynaklanan)

KARAR TARİHİ: 12/03/2026

İstinaf incelemesi için dairemize gönderilen dosyanın ilk incelemesi tamamlanmış olmakla, HMK 353. Maddesi gereğince dosya içeriğine göre duruşma yapılmasına gerek görülmeden dosya üzerinde yapılan inceleme sonucu;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

TARAFLARIN İDDİA VE SAVUNMALARININ ÖZETİ

DAVA:

Davacı vekili dava dilekçesinde; TPMK nezdinde davalı adına ... ve ...numaralar ile tescil edilip içinde “Lira” ifadesi yer alan, “...” ibareli iki marka bulunduğunu, bu konuda davalıya ihtarda bulunmasına rağmen sonuç alamadığını, önceden davalı tüzel kişiliğinin Yönetim Kurulu Başkanı ... namına tescilli olan markaların 28/02/2022 tarihinde davalının tüzel kişiliğine devredildiğini, “Lira” ibaresinin, 6769 sayılı Kanun'un 5/1.g maddesine ve Paris Anlaşmasının 2. mükerrer 6. maddesine göre reddedilecek işaretlerin marka olarak tescil edilemeyeceğini SMK 5/1-ğ maddesi gereğince tarihsel ve kültürel anlamda topluma mal olmuş değerlerin, tescillerine izin verilmemiş kamusal arma, nişan, amblem veya adlandırmaları içeren markaların tescilinin yasaklandığını, davalının marka tescillerinin hükümsüzlüğüne karar verilmesi gerektiğini; davalının tescilde kullandığı görselin “Türk Lirası” sembolüne çok benzediğini; “Lira” ibaresinin ve simgesinin, kamusal değeri olup Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin egemenlik alanında devletin simgelerinden biri olduğunu; davalının davacının faaliyet gösterdiği finansal sektörde faaliyet gösterdiğinden bahisle davalı faaliyetlerinin bu suretle davacı ile ilişkilendirilebilme olasılığının bulunduğunu, benzer davalardaki yargı kararlarının da haklılıklarını desteklediğini belirterek, davaya konu ... ve 2019/58224 numara ile tescilli markaların hükümsüzlüğüne ve sicilden terkinine karar verilmesini talep etmiştir.

CEVAP:
Davalı vekili dilekçesinde; Davacının işbu davayı ikame etme hususunda aktif husumet ehliyetinin bulunmadığını, hukuki yararının bulunmadığını, dava şartlarının oluşmadığını, hükümsüzlüğü talep edilen markalarda Türk Lirası ibaresinin ya da sembolünün bulunmadığını, “Lira” para biriminin günümüzde ülkemizin yanısıra Suriye ve Lübnan devletlerinin resmi para birimlerinin de adı olup Avro'ya geçişinden önce İtalya devletinin de resmi para biriminin adı olduğunu, “Lira” ifadesinin Türkiye Cumhuriyeti'ne ait olmadığını ve egemenlik hakkı ile ilişkili bulunmadığını; “Lira” kelimesi içeren marka sahibi çok sayıda gerçek veya tüzel kişi bulunduğunu, davacının Türk parasının marka değerini korumak yönünde bir yetkisi olmadığını, Türk parasını andıran ibarelerin marka başvurusuna konu olması halinde kendisinden izin alınması gerektiğine ilişkin bir hüküm de bulunmadığını, ihtilafa konu markaların SMK m.5/1-g kapsamında değerlendirilmesinin mümkün olmadığını, davaya konu markaların yetkili mercilerce tescil izni verilmemiş olan armaları, nişanları veya adlandırmaları içeren işaretlerden olmadığını, davacının verdiği emsallerin işbu olaya

uygulanabilir olmadığını, davacının talep edilen markalar için hükümsüzlük şartlarının oluşmadığını belirterek, davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

İLK DERECE MAHKEMESİNİN KARARI:

"... 1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanununun, bankanın görevlerinin düzenlendiği 4/3-1-(b) maddesinde "Hükümetle birlikte Türk Lirasının iç ve dış değerini korumak için gerekli tedbirleri almak" belirtildiği, 6769 sayılı SMK'nun 25/2 maddesinde "Menfaati olanlar, Cumhuriyet savcıları veya ilgili kamu kurum ve kuruluşları markanın hükümsüzlüğünü mahkemeden isteyebilir." düzenlendiği davacının iddia ve talepleri ile kanun maddeleri birlikte değerlendirildiğinde bu davayı açmakta davacının hukuki yararının bulunduğu ve bu davayı açabileceği, davacının 6769 sayılı SMK'nun 5/1-g "Paris Sözleşmesinin 2 nci mükerrer 6 ncı maddesine göre reddedilecek işaretler" maddesi kapsamındaki hükümsüzlük talebi değerlendirildiğinde; Paris Sözleşmesinim 2.mükerrer 6/1-a maddesinde "Birlik ülkelerine ait armaların, bayrakların ve diğer Devlet amblemlerinin, ve bu ülkelere kabul edilmiş olan resmi kontrol ve teminatı belirten resmi işaretler ve ayar damgalarının ve hanedan armacılığı bakımından taklitlerinin ticari markalar veya markların bir unsuru olarak yetkili makamlardan izin almaksızın kullanılması uygun önlemlerle yasaklamak ve tescili reddetmek ya da geçersiz kılmak hususlarında, Birlik ülkeleri mutabık kalmışlardır." belirtildiği, para birimlerinin ve sembollerinin bu madde kapsamında düzenlenmediği bu nedenle davacı tarafça 6769 sayılı SMK'nun 5/1-g maddesi kapsamında hükümsüzlük talebinde bulunamayacağı, davacının 6769 sayılı SMK'nun 5/1-ğ "Paris Sözleşmesinin 2 nci mükerrer 6 ncı maddesi kapsamı dışında kalan ancak kamuyu ilgilendiren, tarihi ve kültürel değerler bakımından halka mal olmuş diğer işaretler ile yetkili mercilerce tescil izni verilmemiş olan armaları, nişanları veya adlandırmaları içeren işaretler" maddesi kapsamındaki hükümsüzlük talebi değerlendirildiğinde; davaya konu davalı markaları incelendiğinde ... numaralı markanın "lira" ibaresine "bi" ibaresinin eklenmesiyle oluştuğu, ...numaralı markanın diğer markayla ortak "..." ibaresi ve şekilden oluştuğu, lira ibaresinin başka ülkelerde de para birimi olarak kullanıldığı, Türkiye Cumhuriyet Devletinin para biriminin "Türk Lirası" olduğu, bu nedenle lira ibaresinin tek başına 6769 sayılı SMK'nun 5/1-g maddesi kapsamında değerlendirilemeyeceği bu nedenle ... numaralı marka yönünden davacı tarafça iddia edilen hükümsüzlük koşullarının oluşmadığı, ...numaralı marka yönünden bu markada ... ibaresi dışında şekil de bulunduğu, markadaki bu şeklin Türkiye Cumhuriyet Devletinin para birimi olan Türk Lirası'nın simgesi yönünden ayırt edilemeyecek kadar benzer olduğu, karıştırılma ihtimalinin bulunduğu bu nedenle ...numaralı markada bulunan Türkiye Cumhuriyet Devletinin para birimi olan Türk Lirası'nın simgesi ile karıştırılma ihtimali bulunan şekil yönünden 6769 sayılı SMK'nun 5/1-ğ maddesinde belirtilen "kamuyu ilgilendiren, tarihi ve kültürel değerler bakımından halka mal olmuş diğer işaretler ile yetkili mercilerce tescil izni verilmemiş olan armaları, nişanları veya adlandırmaları içeren işaretler." kapsamında hükümsüzlük koşullarının oluştuğu anlaşıldığından davanın kısmen kabul kısmen reddine,

1-Davalı adına TPMK nezdinde ...numara ile tescilli markanın hükümsüzlüğüne ve sicilden terkinine,

2- Davalı adına TPMK nezdinde ... numara ile tescilli marka yönünden davanın reddine" şeklinde karar vermiştir.

İSTİNAF İSTEMİ:

Davacı vekili istinaf isteminde özetle;

TL ibaresinin simgesinin kamusal değeri haiz olup Türkiye Cumhuriyet Devletinin egemenlik alanında ve Devletin simgeleri niteliğinde bulunmakta olduğunu, Kararda "LİRA" ifadesinin SMK'nun 5/1-g maddesi kapsamında değerlendirilemeyeceği belirtilmiş ancak 5/1-ğ yönünden bir değerlendirme yapılmamış olup hüküm bu yönüyle eksik olduğunu, SMK m.5/1-g maddesinde düzenlenen mutlak red sebebinde korunan arma, bayrak ve benzer nitelikteki devlet amblemleri Paris Sözleşmesi ile somut ve sınırlı olarak belirlenmişken; aynı maddenin (ğ) bendinde bu yönde bir sınırlama kabul edilmemiştir. SMK m.5/1-ğ hükmünde genel itibarıyla, kamunun ortak mirası niteliğinde kabul edilen ve kamunun üzerinde kullanma hakkı bulunduğu bütün işaretler kastedilmekte olduğunu,

Davalı şirket tarafından devletin para birimi olan Türk Lirasındaki "LİRA" ifadesinin kullanılması ile müvekkili bankanın düzenleme yaptığı bir alanda finansal faaliyette bulunulması birlikte değerlendirildiğinde istinaf başvrusuna konu ... numaralı markanın müvekkili banka ile ilişkilendirilebilir nitelikte olduğunu, 7192 sayılı Kanun ile 6493 sayılı Ödeme ve Menkul Kıymet Mutabakat Sistemleri, Ödeme Hizmetleri ve Elektronik Para Kuruluşları Hakkında Kanun'da değişiklik yapılmış ve 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren yürürlüğe girmek üzere Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun ödeme ve elektronik para kuruluşlarının düzenleme ve denetimine ilişkin yetkileri müvekkiline devredildiğini, Ayrıca, 1211 sayılı Kanunun ilgili maddeleri ile 6493 sayılı Kanunun 12. maddesinin üçüncü fıkrası ve 18. maddesinin altıncı fıkrasına dayanılarak müvekkili Banka tarafından Ödemelerde Kripto Varlıkların Kullanılmamasına Dair Yönetmelik yürürlüğe konulduğunu, Müvekkili Bankaca yapılan incelemeler kapsamında davalı tarafından "..." olarak isimlendirilen Türk Lirasına endekslenmiş değere sahip varlığa dayalı kripto varlık ihracı yapıldığı anlaşıldığını, Bir başka ifade ile söz konusu "Lira" ifadesi ve Türk Lirası simgesine benzeyen işaretin kripto varlığa dayanan bir iş modelinde marka ve unvan olarak kullanıldığının anlaşıldığını, Ayrıca, davalı finansal ve parasal hizmetler sektöründe markalaşmış ise de "..." markasını bilgisayar hizmetleri sektöründe de marka olarak kullanmakta olduğunu, marka ... sınıfı 42 olduğunu, hizmetler itibarıyla müvekkili Bankanın görev ve yetki alanıyla ilişkilendirilebilir nitelikte olduğunu,

Davalının TL simgesini ve Lira ifadesini kripto varlığa dayanan bir iş modelinde marka ve unvan olarak kullanabilmesi için 6769 sayılı Kanunun 5. maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi uyarınca ve TÜRKPATENT Marka İnceleme Kılavuzu çerçevesinde, müvekkili Bankadan izin alması gerektiğini,Müvekkili Banka ile doğrudan ilişkilendirilemese dahi istinaf başvurusuna konu ... numaralı markanın, kamu gücüne veya kamu otoritesine dayandığı yönünde bir izlenim oluştuğunu,Davalının "tekrar markası" başvurusu yapmak suretiyle iyiniyetli olmadığını açıkça ortaya koyduğunu, belirterek kararın kaldırılmasını ve davanın kabulünü talep etmiştir.

Davalı vekili istinaf isteminde özetle;
Davacının işbu davayı açmakta aktif husumet ehliyeti ve hukuki yararı bulunmadığını, mahkemenin bu itirazı reddetmesinin yerinde olmadığını, aktif husumet ehliyeti bakımından bir değerlendirme yapılmadığını,

SMK 5/1-ğ'nin somut olaya uygulanamayacağını, 6769 Sayılı SMK'nın 5/1(ğ) maddesi kapsamında değerlendirilmesi yapılırken; "kamuyu ilgilendiren, tarihi ve kültürel değerler bakımından halka mal olmuş diğer işaretler" ile "armaları, nişanları veya adlandırmaları içeren işaretler" olmak üzere iki ana başlık üzerinden hareket edilmesi gerektiğini, davaya konu markanın kamuyu ilgilendiren, tarihi ve kültürel değerler bakımından halka mal olmuş diğer işaretlerden olmadığını, "Lira" kelimesi her halükarda ülkemizde halka mal olmuş bir ifade veya işaret olmayıp geçmişte ve günümüzde İTALYA, SURİYE VE LÜBNAN halklarının da kullanımına konu olduğunu, markanın şekil unsurundan ibaret olup herhangi bir tarihi değeri içermediğini, TÜRKPATENT'in çevrim içi sitesinde içinde Lira ifadesi geçen ve 36 ve/veya 42. Sınıflarda başvurusu yapılmış toplam 56 marka başvurusundan yalnızca 8 tanesi re'sen yapılan incelemede reddedilmiş olduğunu ve söz konusu başvuruların -madde kapsamındaki şartları sağlayamadıkları için- yalnızca SMK m. 5/1-a, SMK m. 5/1-b, SMK m. 5/1-c ve SMK m. 5/1-d'ye dayanarak reddedildiğini,kabul anlamına gelmemekle birlikte bir an için para sembollerinin SMK m. 5/1-ğ kapsamında değerlendirileceği düşünülse bile, Mahkemenin hükümsüzlüğüne karar verdiği markada herhangi bir para sembolü bulunmadığını, davacının yetkili mercii sıfatını haiz olmadığını, Mahkemenin bilirkişi heyetinin raporunda yaptığı hatayı tekrarlayarak karıştırılma ihtimaline ve iltibasa ilişkin yaptığı değerlendirmelerin yerinde olmadığını, iltibas tehlikesinin varlığını tartışabilmek için ilk ve en önemli şart önceki tarihli tescilli bir markanın veyahut önceki tarihli bir marka başvurusunun bulunması gerektiğini, davacı Merkez Bankasının da önceki tarihli bir marka başvurusu veyahut tescilli markası olmadığını, davacının hükümsüzlük taleplerine bakıldığında SMK m. 6/1 dava konusu edilmemişken bu yönde değerlendirme yapılmasının da hatalı olduğunu, 30.10.2023 tarihli bilirkişi raporunun davalı müvekkili lehine olduğunu belirterek kararın kaldırılmasını, davanın reddini talep etmiştir.

GEREKÇE

Dava, markaların hükümsüzlüğü istemine ilişkindir.

İlk derece mahkemesince davanın kısmen kabulüne karar verilmiştir. Bu karara karşı davacı vekili ve davalı vekili yasal süresi içinde istinaf kanun yoluna başvurmuştur.

İstinaf incelemesi, HMK'nın 355. maddesi gereğince, ileri sürülen istinaf başvuru nedenleri ve kamu düzeni yönüyle sınırlı olarak yapılmıştır.

Davalı vekili aktif husumet ve hukuki yarar yönünden istinafa başvurmuştur. SMK 25/2 maddesinde; "Menfaati olanlar, cumhuriyet savcıları veya ilgili kamu kurum ve kuruluşları markanın hükümsüzlüğünü isteyebilir" şeklinde düzenlenmiş olup ilk derece mahkemesince davacının aktif husumeti ve hukuki yararı olduğuna yönelik gerekçesi yerinde olduğundan davalı vekilinin bu hususta istinaf isteminin reddine karar vermek gerekmiştir.

Somut uyuşmazlıkta; hükme esas alınan son bilirkişi heyeti raporunda "Lira" ibaresinin yalnızca Türkiye Cumhuriyeti'ne ait bir para birimi olmadığı, devletin egemenlik alanında devletin simgelerinden biri olmadığı, dava konusu her iki marka yönünden SMK 5/1-g maddesinin koşullarının oluşmadığının tespit edildiği, ... numaralı "..." markası yönünden SMK 5/1-ğ maddesinin koşullarının da oluşmadığı; ancak, ... numaralı "... şekil" markası yönünden; markada yer alan şekil öğesinin Türk Lirasının simgesi ile ayırt edilemeyecek derecede benzeri olduğu ve şekil unsurunun ... ibaresi ile birlikte tescil edildiği dikkate alındığında mahkemece dava konusu ... numaralı marka yönünden davanın kabulüne karar verilmesinde usul ve yasaya aykırılık bulunmadığı anlaşılmakla taraf vekillerinin istinaf isteminin ayrı ayrı reddine karar vermek gerekmiştir.
Açıklanan nedenle ilk derece mahkemesinin kararında usul ve esas yönünden hukuka aykırılık bulunmadığından davacı vekili ve davalı vekilinin istinaf isteminin ayrı ayrı reddine karar verilmiştir.

HÜKÜM: Yukarıda açıklanan nedenlerle;

1-Davacı ve davalı vekilinin istinaf isteminin HMK'nun 353/1-b-1 maddesi uyarınca ayrı ayrı ESASTAN REDDİNE,

2-Alınması gereken 732,00-TL harçtan, peşin alınan 427,60TL harcın mahsubu ile bakiye 304,40TL harcın davacıdan alınarak hazineye irat kaydına,

-Alınması gereken 732,00-TL harçtan, peşin alınan 427,60TL harcın mahsubu ile bakiye 304,40TL harcın davalıdan alınarak hazineye irat kaydına,

3-Taraflarca yapılan istinaf yargılama giderlerinin kendi üzerinde bırakılmasına,

4-İstinaf incelemesi duruşmalı yapılmadığından vekalet ücreti takdirine yer olmadığına,

5-Artan gider avanslarının, karar kesinleştiğinde ve talep halinde ilk derece mahkemesince taraflara iadesine,

Dair, dosya üzerinde yapılan inceleme sonucunda, HMK'nun 361.maddesi uyarınca tebliğden itibaren iki haftalık süre içerisinde Yargıtay ilgili hukuk dairesinde temyiz yolu açık olmak üzere oy birliği ile karar verildi.12/03/2026